

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ»
Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості»

Програма підвищення кваліфікації
керівників ЗЗСО, їхніх заступників та завідувачів філій

**«КЕРІВНИЦТВО ШКОЛИ І ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ:
УПРОВАДЖУВАТИ НЕ МОЖНА ІГНОРУВАТИ»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і затверджена на
засіданні методичної ради БО «Центр освітніх ініціатив»
(протокол №01 від 08 січня 2025 року)

Виконавча директорка

Олена ШИНАРОВСЬКА

Львів 2025

I. Загальні положення

Найменування: Програма підвищення кваліфікації керівників ЗЗСО, їхніх заступників та завідувачів філій «Керівництво школи і формувальне оцінювання: упроваджувати не можна ігнорувати».

Програма підвищення кваліфікації розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» (ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59 Інші види освіти, н.в.і.у.) в рамках програми «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості», що реалізується Європейським центром імені Вергеланда та Міністерством освіти і науки України у партнерстві з БО «Центр освітніх ініціатив», ВФ «Крок за кроком», БО SavED та освітньою програмою «Крок за кроком» (Молдова) за фінансової підтримки Норвегії.

Програму курсу розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. №1133), Професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки України від 17.09.2021 № 568-21, Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 №905, рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання (наказ МОН № 1093 від 02.08.2024 року).

Анотація курсу: курс створено для розвитку професійних компетентностей керівників, заступників керівників, завідувачів філій закладів загальної середньої освіти. Зміст курсу спрямовано на формування в адміністрації ЗЗСО культури демократичного управління, розуміння необхідності впровадження формувального оцінювання в систему роботи закладу освіти.

Фасилітований курс допоможе проаналізувати документи школи щодо формувального оцінювання, виробити конкретні кроки для його успішного впровадження та підтримки (інтеграції в систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та у внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу), поєднати формувальне оцінювання з поточним та підсумковим у системі оцінювання закладу загальної середньої освіти.

Розробниці курсу:

Наталія Герасим, тренерка програми “Демократична школа”, учителька історії та громадянської освіти Чернівецького ліцею № 15 “ОРТ”.

Дар`я Полтавська, тренерка програми “Демократична школа”, директорка Миргородської гімназії №2 “Гелікон” Миргородської міської ради Полтавської області.

Ольга Худенко, тренерка програми “Демократична школа”, к.п.н., проректорка з навчально-методичної роботи КВНЗ “Херсонська академія неперервної освіти”.

Ірина Целухіна, тренерка програми “Демократична школа”, начальниця Відділу освіти Дубовецької сільської ради Івано-Франківської області, учителька історії та правознавства Рубіжанського ліцею Сєверодонецького району Луганської області, учитель-методист.

Цільова аудиторія:

- керівники закладів загальної середньої освіти;
- заступники керівників закладів загальної середньої освіти;
- завідувачі філій закладів загальної середньої освіти;
- керівники та консультанти ЦПР ПП.

Мета курсу: розробити шляхи практичного впровадження формувального оцінювання в систему оцінювання здобувачів освіти (з фокусом на роль керівника) задля демократизації культури школи, покращення якості викладання та підвищення ефективності освітнього процесу.

Напрямок навчання: розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їх заступників) тощо; формування професійних компетентностей відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

Загальні:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (**громадянська компетентність**).

ЗК.02. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (**соціальна компетентність**).

ЗК.03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (**культурна компетентність**).

ЗК.04. Здатність до системного та критичного мислення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел, бачення комплексного розвитку подій, спроможності особистості адекватно і глибоко пізнавати оточуючий світ: природне і соціальне середовище, самого себе (**когнітивна компетентність**).

ЗК.05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (**підприємницька компетентність**).

Професійні:

Нормативно-правова (А1.1. Здатність керуватися в управлінській діяльності нормативно-правовими документами в галузі освіти. А1.2. Здатність проектувати, розробляти документи щодо управління закладом освіти).

Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (В3.1. Здатність організовувати ефективну роботу колективу закладу освіти на засадах відкритості й толерантності).

Компетентність стратегічного управління персоналом (А3.1. Здатність застосовувати оптимальні методи діагностики індивідуальних особливостей персоналу, здійснювати ефективну кадрову політику; А3.3. Здатність до створення організаційно-педагогічних умов для безперервного професійного розвитку педагогічних працівників; А3.5. Здатність забезпечувати наставництво, супервізію).

Інформаційно-цифрова (Д3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в управлінській діяльності; Д3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) управлінські ресурси)

Компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1.1. Здатність забезпечувати організацію якісного освітнього процесу; Б1.2. Здатність запровадити функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; Б1.3. Здатність проводити внутрішній моніторинг якості освіти; Б1.4. Здатність забезпечувати формування культури академічної доброчесності в учасників освітнього процесу).

Обсяг курсу: 45 годин (1,5 кредиту ECTS)

Форма навчання: навчання здійснюється в синхронному та асинхронному форматі. Синхронне навчання – це серія занять з тренер(к)ами та групою в онлайн-овому середовищі у програмі Zoom. Асинхронне навчання організовано на платформі Moodle, де розміщено матеріали для ознайомлення та завдання для самостійного виконання.

Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Очікувані результати навчання:

Після проходження курсу учасник/учасниця:

- аналізує шкільну документацію на відповідність до нормативної бази в галузі освіти щодо формувального оцінювання;
- пояснює сутність формувального оцінювання, його мету, ознаки, принципи, компоненти, техніки;
- визначає роль адміністратора щодо впровадження формувального оцінювання в систему роботи (оцінювання) ЗЗСО та його підтримки;
- здійснює моніторинг стану впровадження формувального оцінювання у своєму закладі освіти;
- використовує різні підходи до планування впровадження/підтримки формувального оцінювання у закладі освіти;
- надає зворотний зв'язок педагогічним працівникам щодо впровадження ними формувального оцінювання;
- планує подальші кроки / подальшу діяльність для підвищення ефективності формувального оцінювання.

Форма підтвердження результатів навчання:

За результатами участі в заняттях та виконання домашніх завдань (80-100%) слухачі отримують сертифікати про підвищення кваліфікації на 45 год. (1,5 кредиту ЄКТС), встановленого МОН зразка. Слухачам, які виконали 65-79% обсягу курсу, видається сертифікат про 30 годин підвищення кваліфікації (1 кредит ЄКТС). Слухачам, які виконали 51-64% обсягу курсу, видається сертифікат про 25 годин (0,83 кредиту ЄКТС).

Кожен сертифікат містить унікальний код. Автентичність сертифіката можна перевірити за кодом сертифіката у відкритому реєстрі за посиланням https://e-learning.theewc.org/mod/customcert/verify_certificate.php

Вартість (у разі встановлення): курс безоплатний.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальні положення

Курс передбачає поглиблення розуміння сутності формуального оцінювання, розроблення кроків щодо його інтеграції в систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та у внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу.

Курс дає такі можливості:

- **обговорити** виклики й переваги використання формуального оцінювання в практиці роботи закладу освіти;
- **зрозуміти**, яка роль керівника в розвитку формуального оцінювання в закладі освіти і як це впливає на демократичне шкільне середовище;
- **проаналізувати** документацію закладу освіти на відповідність нормативній базі в галузі освіти щодо формуального оцінювання;
- **познайомитися** з різними підходами до планування впровадження формуального оцінювання в систему роботи закладу освіти;
- **навчитися** складати короткостроковий і довгостроковий (стратегічний) план впровадження формуального оцінювання у систему роботи закладу освіти;
- **опанувати** надання/отримання ефективного зворотного зв'язку;
- **добирати** форми спільної діяльності, що сприяють розвитку партнерських стосунків між суб'єктами освітньої діяльності;
- **попрактикуватися** у використанні інструментів та застосунків для онлайн навчання.

Навчальна програма

Тема 1. Як ми оцінюємо і для чого?

Філософія оцінювання. Принципи оцінювання. Роль і значення оцінювання в освітньому процесі. Культура оцінювання і її демократизація.

Тема 2. Сутність формуального оцінювання

Що таке формуальне оцінювання (ФО) та для чого воно. Формуальне оцінювання в українських документах у галузі освіти. Учасники курсу формують спільне розуміння сутності ФО та його складових (елементів) на основі документів в галузі освіти. Опрацювання критеріїв з «Абетки директора», які свідчать про якісну систему оцінювання в школі та місце ФО в цій системі.

Тема 3. Роль адміністратора у впровадженні ФО

Формування розуміння ролі адміністратора у впровадженні ФО в систему роботи (оцінювання) ЗЗСО. За що відповідає адміністрація школи? Як вплине впровадження ФО на різні аспекти роботи школи? Як співпрацювати з різними суб'єктами освітнього процесу при запровадженні ФО?

Тема 4. Практична реалізація формульованого оцінювання

Розгляд кейсів щодо місця формульованого оцінювання в системі оцінювання закладів освіти. Аналіз шкільних документів, які мають містити основні засади формульованого оцінювання.

Тема 5. Зворотний зв'язок і формульоване оцінювання в роботі шкільної адміністрації

Формульоване оцінювання у роботі шкільної адміністрації. Поняття, підходи та техніки зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок педагогу на проведений урок: процедура, критерії, формульований зміст.

Тема 6. Як цілісно реалізувати план дій з впровадження / підтримки ФО

Демократичний підхід до планування та розробки шкільних документів щодо системи оцінювання. Командна робота з укладення дієвого плану впровадження і підтримки формульованого оцінювання задля демократизації педагогічних підходів.

Розподіл годин за видами діяльності

Заняття	Синхронне навчання / год.	Асинхронне навчання / год.	Завдання, кількість
Модуль 1. Філософія оцінювання в сучасній школі. Роль адміністрації закладу в запровадженні ФО	6	11	3
Модуль 2. Інтеграція формульованого оцінювання в систему оцінювання закладу освіти	4	13	4
Модуль 3. Планування подальших кроків / подальшої діяльності для підвищення ефективності ФО	4	7	2
Всього:	14	31	9

Реалізація програми: Платформа для онлайн навчання Програми підтримки освітніх реформ в Україні “Демократична школа” <https://e-learning.theewc.org/>